

خبرنامه تحولات انرژی (۸)

دوره دهم

کد موضوعی: ۳۱۰

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی

شماره تاییبی: ۱۵۳۸۰

دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

خردادماه ۱۳۹۶

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱ خلاصه مدیریتی
- ۲ اخبار وضعیت بازار جهانی نفت و فرآورده‌ها
- ۴ رویدادهای مهم انرژی در کشور
- ۴ گزارش عملکرد مدیریت‌ها و اداره‌های ستادی شرکت پایانه‌های نفتی ایران در سال ۱۳۹۵
- ۶ افتتاح نخستین گردهمایی تجاری ایران و اتحادیه اروپا در حوزه انرژی پایدار
- ۷ اخبار انرژی در خاورمیانه و سایر کشورهای جهان
- ۷ همکاری اوپک و غیراوپک راهی برای مدیریت بازار نفت
- ۸ همکاری مشترک عمان و کویت برای توسعه پالایشگاه الدقم
- ۱۱ کاهش چشمگیر اکتشافات و پروژه‌های جدید نفتی در جهان طی سال ۲۰۱۶
- ۱۴ منابع و مآخذ

خبرنامه تحولات انرژی (۸)

دوره دهم

خلاصه مدیریتی

- قیمت سبده نفتی اوپک از ۵۱/۵۲ دلار در هر بشکه در ۲۱ آوریل به ۴۹/۳۵ دلار در هر بشکه در ۲۸ آوریل تنزل یافت.
- متوسط قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت در هفته منتهی به ۲۱ آوریل به ۵۱/۰۹ دلار به ازای هر بشکه رسید که نسبت به هفته ماقبل آن ۳/۹۴ درصد کاهش یافت.
- سود پالایشی بنزین در بازار آمریکا در ماه مارس با ۳ دلار افزایش در هر بشکه نسبت به ماه فوریه به ۲۰ دلار در هر بشکه رسید.
- غلامحسین گرامی، مدیر عملیات شرکت پایانه‌های نفتی ایران: «سال گذشته بیش از ۲۳۰ میلیون بشکه نفت خام سبک، بیش از ۴۸۰ میلیون بشکه نفت خام سنگین و حدود ۷۰ میلیون بشکه نفت خام فروزان از پایانه خارک صادر شده است».
- بیش از ۸۰۰ کشتی برای دریافت نفت خام در پایانه خارک در سال ۱۳۹۵، پهلودهی شده‌اند درحالی که در سال ۱۳۹۴ حدود ۵۴۰ کشتی پهلودهی شده بود.
- نخستین گردهمایی تجاری ایران و اتحادیه اروپا در حوزه انرژی پایدار با اهتمام مسئولان ایرانی در راستای کاهش گازهای گلخانه‌ای برگزار شد.
- وزیر نیرو: «در ابتدای شروع کار دولت یازدهم میزان مصرف مازوت و گازوئیل در نیروگاه‌های حرارتی ۴۳ درصد بود، اما این میزان پس از گذشت سه سال و نیم در سال ۱۳۹۵ به میزان ۱۴ درصد کاهش یافته است».

- محمد بارکیندو، دبیر کل اوپک: «پس از توافق اوپک با ۱۱ عضو غیر اوپک برای فریز نفتی ۱/۸ میلیون بشکه در روز، اکنون زمان ورود سایر اعضای تولیدکننده نفت غیر اوپک به این توافق است».
- براساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، آمار اکتشافات و پروژه‌های جدید نفتی در سال ۲۰۱۶ بسیار کاهش یافت و به کمترین سطح در ۷۰ سال گذشته رسید.

اخبار وضعیت بازار جهانی نفت و فرآورده‌ها

براساس اطلاعات مدیریت کل اوپک و روابط با مجامع انرژی^۱، با توجه به برطرف شدن نگرانی‌های کوتاه‌مدت مربوط به حملات موشکی آمریکا، علیرغم وجود عوامل تقویت‌کننده، قیمت نفت در هفته منتهی به ۲۱ آوریل ۲۰۱۷ روند کاهشی را تجربه کرد. قیمت سبد نفتی اوپک از ۵۱/۵۲ دلار در هر بشکه در ۲۱ آوریل به ۴۹/۳۵ دلار در هر بشکه در ۲۸ آوریل رسید. متوسط قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت در هفته منتهی به ۲۱ آوریل به ۵۱/۰۹ دلار به‌ازای هر بشکه رسید که نسبت به هفته ماقبل آن ۳/۹۴ درصد کاهش یافت. میانگین قیمت نفت برنت نیز در زمان مورد اشاره، ۵۲/۰۲ دلار به‌ازای هر بشکه گزارش شده که نسبت به هفته قبل از آن ۵/۰۱ درصد کاهش یافته است. در هفته مذکور، عوامل تقویت‌کننده متعددی در بازار نفت به‌وجود آمد. برای مثال، در گزارش جدید چشم‌انداز اقتصادی صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی رشد اقتصادی سال ۲۰۱۷ از ۳/۴ به ۳/۵ درصد افزایش یافته است. این افزایش رشد

۱. وزارت نفت، مدیریت کل اوپک و روابط با مجامع انرژی، نشریه هفتگی تحولات بازار نفت و گاز، شماره ۳۰۲، برگرفته از تارنمای <http://opecl.mop.ir>

اقتصادی عمدتاً به دلیل بهبود و رونق بخش تجاری و صنعتی در اروپا، چین و ژاپن انجام شده است. مضافاً اینکه آمارهای منتشره درخصوص پایبندی ۷۷ کشور عضو اوپک و غیراوپک در ماه مارس، نشان می‌دهد، به دلیل کاهش تولید بیشتر نفت روسیه و عربستان، میزان پایبندی در ماه مارس در مجموع برای کلیه کشورهای متعهد بهبود یافته و به ۹۶ درصد رسیده است.

با توجه به اظهارات اخیر وزرای نفت عربستان و عمان، به نظر می‌رسد توافق کاهش تولید اوپک در ۶ ماهه دوم سال جاری نیز تمدید خواهد شد تا بازار به تدریج به توازن برسد. همان‌طور که انتظار می‌رفت با عبور از سه ماهه اول سال که معمولاً تقاضای فصلی کمتری داشته و بسیاری از پالایشگاه‌ها در تعمیرات اساسی هستند، به تدریج تقاضا افزایش یافته و سطح ذخیره‌سازی‌های نفت کشورها کمتر می‌شود.

سود پالایشی بنزین در بازار آمریکا در ماه مارس با ۳ دلار افزایش در هر بشکه نسبت به ماه فوریه به ۲۰ دلار در هر بشکه رسید. سود پالایشی گازوئیل در ماه مارس برای نفت خام برنت در بازار رتردام ۵۰ سنت در هر بشکه کاهش یافت و به ۱۰/۶ دلار در هر بشکه رسید. سود پالایشی بنزین در برابر نفت عمان در بازار سنگاپور با ۲ دلار کاهش در هر بشکه نسبت به ماه فوریه به ۱۰ دلار در هر بشکه رسید. میانگین قیمت برخی از فرآورده‌های نفتی ایران نیز طی هفته منتهی به ۲۷ آوریل با کاهش همراه شد. در جدول ۱ متوسط قیمت برخی از فرآورده‌های اصلی نفتی کشور در هفته پایانی ماه آوریل ارائه شده است.

جدول ۱. متوسط قیمت برخی از فرآورده‌های اصلی نفت کشور در بازار فوب خلیج فارس طی هفته‌ی پایانی ماه آوریل ۲۰۱۷

نفت سفید	بنزین سوپر	نفت گاز	نفتا	نفت کوره
دلار به ازای هر بشکه			دلار به ازای هر تن متریک	
۶۱/۲۸	۶۳/۶۳	۶۲/۳۱	۴۴۷/۵۶	۲۹۴/۶۰

مأخذ: امور بین‌الملل شرکت ملی نفت.

رویدادهای مهم انرژی در کشور

گزارش عملکرد مدیریت‌ها و اداره‌های ستادی شرکت پایانه‌های نفتی ایران در

سال ۱۳۹۵

شرکت پایانه‌های نفتی ایران، یکی از شرکت‌های تابعه شرکت ملی نفت ایران است که در حوزه‌های ذخیره‌سازی، اندازه‌گیری، ارائه خدمات آزمایشگاهی، عملیات صادرات و واردات نفت خام، مواد نفتی و میعانات گازی و خدمات دریایی فعالیت می‌کند. در نشست هفته گذشته، گزارشی از عملکرد سال گذشته این شرکت ارائه شده که در ذیل خلاصه‌ای از آن بیان شده است.^۱

براساس اظهارات غلامحسین گرامی، مدیر عملیات شرکت پایانه‌های نفتی ایران؛ سال گذشته بیش از ۲۳۰ میلیون بشکه نفت خام سبک، بیش از ۴۸۰ میلیون بشکه نفت خام سنگین و حدود ۷۰ میلیون بشکه نفت خام فروزان از پایانه خارک صادر شده است. در سال ۱۳۹۴، معادل ۴۳۲ میلیون بشکه نفت خام از این پایانه صادر شده بود و به واسطه برجام، صادرات نفت در سال ۱۳۹۵ با افزایش قابل توجهی روبرو شد. بیش از

۱. خبرگزاری شانا، دوشنبه ۴ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶.

۸۰۰ کشتی برای دریافت نفت خام در پایانه خارک در سال ۱۳۹۵، پهلودهی شده‌اند درحالی که در سال ۱۳۹۴ حدود ۵۴۰ کشتی پهلودهی شده بود. وی به توضیحاتی درباره زمان ذخیره شده،^۱ اختلاف میان زمان تعیین شده براساس GTC و مدت زمان واقعی^۲ و دموراژ پرداخت و افزود: بدی آب و هوا از جمله دلایل منجر به تأخیر در فرآیند بارگیری و صادرات است، به طوری که در سال ۱۳۹۵، ۱۲۸ روز بدی آب و هوا بوده و اسکله‌ها در برخی از این روزها تعطیل شده است.

سال گذشته، سامانه پیشگیری از تشکیل رسوب در کف مخازن ذخیره‌سازی نفت خام، روی مخازن راه‌اندازی شده و میزان آماده به‌کاری مخازن ۸۹ درصد و میزان آماده به‌کاری اسکله‌ها ۹۸ درصد بوده است و این میزان آمادگی، از برگزاری جلسات عملیاتی روزانه و پیگیری مستمر فرآیند کار نشئت گرفته است. میزان آماده به‌کاری مخازن و اسکله‌ها در سال ۱۳۹۴ به ترتیب ۸۲ و ۸۷ درصد بوده است.

میزان رشد صادرات میعانات گازی از پایانه عسلویه شرکت پایانه‌های نفتی ایران در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴ در حدود ۴۸ درصد بوده و سال گذشته ۲۰۶ میلیون بشکه میعانات گازی از این پایانه صادر شده است. در سال ۱۳۹۶ نوسازی ناوگان دریایی با اقدام‌هایی از جمله اجاره چهار فروند یدک‌کش در دستور کار قرار دارد و تصمیم بر این است تا بیش از پیش از توان شرکت‌های خصوصی استفاده شود.

-
1. Saved time
 2. Compact Act

افتتاح نخستین گردهمایی تجاری ایران و اتحادیه اروپا در حوزه انرژی پایدار^۱

نخستین گردهمایی تجاری ایران و اتحادیه اروپا در حوزه انرژی پایدار با اهتمام مسئولان ایرانی در راستای کاهش گازهای گلخانه‌ای برگزار شد. مختصری از اظهارات وزیر نیرو در این نشست به شرح ذیل است:

ایران به دلیل تغییر اقلیم دچار خشکسالی‌های پی‌درپی شده است که این خشکسالی منجر به مهاجرت بسیاری از ساکنین روستاها به حاشیه شهرهای بزرگ شده است. مشکلات حاصل از خشکسالی نه تنها معیشت بخش‌هایی از کشور را به مخاطره انداخته بلکه سلامتی افراد را نیز تهدید می‌کند. به جرئت می‌توان گفت ایران قربانی پدیده تغییر اقلیم است. البته در راستای تغییر این وضعیت، مجلس و دولت ایران سیاست‌هایی را تدوین کرده‌اند که از جمله آنها می‌توان به انطباق با شرایط بین‌المللی، کاهش گازهای گلخانه‌ای و مشارکت در فعالیت‌های بین‌المللی اشاره کرد. یکی از رویکردهای عمده‌ای که در راستای تولید انرژی‌های پاک در نظر گرفته شده، مدیریت مصرف انرژی است.

در راستای کاهش آلاینده‌گی تلاش شده است تا از توربین‌های کلاس اف و اچ که دارای راندمان بالایی است استفاده شود، این در حالی است که در حال حاضر راندمان نیروگاه‌های کنونی ۳۸ درصد است که تلاش می‌شود با جایگزینی نیروگاه‌های جدید این راندمان به ۶۰ درصد برسد. یکی دیگر اقدامات وزارت نیرو در زمینه کاهش آلاینده‌گی، هوشمندسازی شبکه توزیع برق است. از سوی دیگر، تلاش شده است تا با جایگزینی سوخت گازی به جای سوخت مایع به‌عنوان سوختی پاک در نیروگاه‌ها، میزان آلاینده‌گی‌ها کاهش یابد.

در ابتدای شروع کار دولت یازدهم میزان مصرف مازوت و گازوئیل در نیروگاه‌های

۱. خبرگزاری مهر، شناسه خبر ۳۹۶۴۷۷۲.

حرارتی ۴۳ درصد بود درحالی که این میزان پس از گذشت سه سال و نیم در سال ۱۳۹۵ به میزان ۱۴ درصد کاهش یافته است. به این ترتیب ۱۵ میلیون تن از انتشار گازهای گلخانه‌ای از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ کاسته شده است.

مجموعه ظرفیت نصب شده نیروگاه‌های کشور ۷۶ هزار مگاوات است. از این میزان ۱۵ درصد معادل ۱۱ هزار و ۶۰۰ مگاوات از طریق نیروگاه‌های انرژی تجدیدپذیر برق تولید شده است. در گذشته فقط سه واحد نیروگاهی که توسط بخش خصوصی اداره می‌شدند به تولید برق می‌پرداختند این درحالی است که اکنون ۴۹۰ بنگاه خصوصی به تولید برق با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر پرداخته و آن را به شبکه سراسری ارسال می‌کند.

میزان سرمایه‌گذاری خارجی در زمینه تولید برق از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر معادل سه میلیارد و ۶۰۰ دلار است و شرایط و قوانین استواری برای حمایت از سرمایه خارجی در ایران وجود دارد.

اخبار انرژی در خاورمیانه و سایر کشورهای جهان

همکاری اوپک و غیراوپک راهی برای مدیریت بازار نفت^۱

محمد بارکیندو، دبیر کل اوپک در حاشیه نشست خبری با رسانه‌های نفتی شورای GCC در ابوظبی به اس‌اند پی گلوبال پلاتس اظهار داشت: «پس از توافق اوپک با ۱۱ عضو غیراوپک برای فریز نفتی ۱/۸ میلیون بشکه در روز، اکنون زمان ورود سایر اعضای تولیدکننده نفت غیراوپک به این توافق است.»

1. S&P Global Platts. (19 Apr2017)."Opec hopes more non-opec producers will help manage market: Barkindo. Retrieved from <http://www.platts.com>

از نظر بارکیندو اکنون زمان ملحق شدن به این همکاری است تا بازار نفت از توازن مدیریت شده‌ای برخوردار شود، هرچند اعضای اوپک طی ماه‌های گذشته با عملی کردن به مفاد توافق فریز نفتی، مقدمات متعادل شدن قیمت‌های نفت و تراز عرضه و تقاضا را برقرار کرده‌اند. به گفته بارکیندو میزان تولید نفت اوپک هر ماه از سوی منابع ثانویه مستقل نظیر پلاتس رصد می‌شود، اما تولیدکنندگان غیراوپک این‌گونه موشکافانه مورد بررسی قرار نمی‌گیرند. «کشورها نباید تظاهر کنند که به صورت داوطلبانه به توافق فریز نفتی (دسامبر ۲۰۱۶) پیوسته‌اند. در واقع، آنها به تعهداتشان عمل می‌کنند و این‌گونه انطباق نشانه موفقیت زیادی است».

بر اساس پیش‌بینی آژانس بین‌المللی انرژی، تولید نفت آمریکا از نفت شل و نفت نامتعارف در ماه می ۱۲۴ هزار بشکه در روز نسبت به ماه گذشته افزایش یافته و سطح تولید از چین حوزه‌هایی به ۵ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.^۱ بارکیندو در ملاقاتی که با تولیدکنندگان نفت شیل داشت اظهار داشت: «برای نخستین بار در هوستون در کنار هم دور یک میز نشستیم تا همدیگر را بهتر درک کنیم. حال زمان آن است که موانع را از سر راه برداریم و با هم در یک صنعت کار کنیم. مشتاقانه پذیرای گرم شما هستیم تا همدیگر را بیشتر درک کنیم».

همکاری مشترک عمان و کویت برای توسعه پالایشگاه الدقم

شرکت نفت عمان برای توسعه پالایشگاه الدقم و مجتمع‌های پتروشیمی (DRPIC)^۲ خود قرارداد مشارکت در ساخت با شرکت بین‌المللی نفت کویت منعقد کرده است.

1. Dichristopher, T. (13 Mar 2017). "Us shale drills set to raise oil output by 109,000 barrells a day in April", Retrieved from www.abc.com

2. Duqm Refinery and Petrochemical Industries Company

براساس این قرارداد مشترک قرار است در الدقم واقع در سواحل دریای عربی، مرکز عمان پالایشگاه مختص صادرات با ظرفیت ۲۳۰ هزار بشکه در روز ساخته شود. طبق اظهارات اسام الزدجالی^۱، مدیرعامل شرکت نفت عمان، قراردادهای EPC^۲ این پالایشگاه تا دو ماه آینده منعقد و تا پایان سال جاری سنگ‌بنای این پروژه نهاده خواهد شد. اخیراً شرکت انگلیسی آمیک فوستر ویلر^۳ کار طراحی مهندسی برای پالایشگاه الدقم را انجام داده و شرکت DRPIC برای کار EPC به مناقصه دعوت شد. این پالایشگاه تا پایان سال ۲۰۲۰ به بهره‌برداری خواهد رسید و بخش اعظم تولید آن صادر خواهد شد. هزینه تولید این پالایشگاه حدود ۶-۷ میلیارد دلار تخمین شده است.

براساس اظهارات نزارالادسانی^۴، مدیرعامل شرکت کویت پترولیوم (KPC)، «این مگا پروژه منطقه الدقم را به قطب مهم انرژی به صورت ملی و بین‌المللی مبدل خواهد کرد. منطقه الدقم یک قطب منطقه‌ای برای حمل‌ونقل دریایی و خدمات لجستیکی و امن برای سرمایه‌گذاری است و کالا، منابع معدنی، صنعتی و شیلات به راحتی از این مکان قابل تبادل و صادرات است».

به گفته مدیرعامل پالایشگاه و مجتمع‌های پتروشیمی الدقم، محصولات اصلی این شرکت شامل، نفتا، سوخت جت، گازوئیل (دیزل) و ال پی جی خواهد بود. پیش‌تر شرکت ملی نفت عمان برای توسعه این پالایشگاه با دبی قرارداد منعقد کرده بود، اما این شرکت پتروشیمی اماراتی در مراحل اولیه کناره‌گیری کرد. دو شرکت عمانی و کویتی مذکور سهم ۵۰ درصدی از پالایشگاه و پتروشیمی الدقم دارند البته نه فقط در قالب ساخت، مالکیت

1. Isam al-Zedjali

2. Engineering, Procurement and Construction نذارك و ساخت مهندسي،

3. Amec Foster Wheeler

4. Nizar al-Adsani

و بهره‌برداری از پالایشگاه بلکه در زمان آینده مجتمع‌های پتروشیمی با پالایشگاه ادغام خواهند شد. به گفته مسئولین، امکان‌سنجی اولیه برای ادغام پروژه‌های پتروشیمی الدقم در حال بررسی است و طی ماه‌های آتی این امر اتفاق خواهد افتاد.

مقرر شده بود امارات (ابوظبی) نفت پالایشگاه را تأمین کند اما کویت این فرصت را از آن خود کرد تا علاوه بر تأمین نفت خام، پتانسیل صادرات فرآورده‌ها را نیز فراهم کند. عمان ۳۵ درصد از نفت خام (معادل بیش از ۱۵۰ هزار بشکه در روز) را برای این پالایشگاه تأمین خواهد کرد.

عمان سال گذشته بیش از اینکه با سیاست‌های تولید نفت خام اوپک هم‌راستا شود، به‌طور متوسط ۸۸۰ هزار بشکه در روز نفت خام و میعانات صادر کرد. تکمیل پالایشگاه الدقم و ارتقای پالایشگاه صحار با ظرفیت ۸۱ هزار بشکه در روز (به این دلیل که امسال فعال شده است) از میزان صادرات نفت خام عمان خواهد کاست و پس از سال ۲۰۲۰ این میزان کاهش صادرات به بیش از ۱۶۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت.

میزان صادرات نفت خام کویت در سال ۲۰۱۶، به‌طور متوسط روزانه ۲/۱۳ میلیون بشکه بوده است. اخیراً به‌دلیل تعطیلی پالایشگاه شعیب با ظرفیت ۲۰۰ هزار بشکه در روز به‌خاطر فرسودگی، با کمبود ظرفیت پالایشی داخلی مواجه است. با وجود این، کویت در کنار تخصیص نفت خام به پالایشگاه الدقم تا سال ۲۰۲۰، به زودی ۲۰۰ هزار بشکه نفت خام به پالایشگاه جدید انقی سان^۱ واقع در ویتنام ارسال خواهد کرد. این کشور در پالایشگاه مذکور سهم ۳۵/۱ درصدی دارد و مقرر شده که کل نفت خام مورد نیاز آن را نیز تأمین نماید (هفته‌نامه میس)^۲.

1. Nghi Son

2. MEES. (14 Apr 2017). "Oman, Kuwait sign multi- billion refinery deal", Retrieved from www.mees.com

کاهش چشمگیر اکتشافات و پروژه‌های جدید نفتی در جهان طی سال ۲۰۱۶

براساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی^۱، آمار اکتشافات و پروژه‌های جدید نفتی در سال ۲۰۱۶ بسیار کاهش یافت و به کمترین سطح در ۷۰ سال گذشته رسید.

در سال ۲۰۱۶ حدود ۲/۴ میلیارد بشکه ذخایر جدید نفتی اکتشاف شد که در مقایسه با متوسط ۹ میلیارد بشکه کشف شده در ۱۵ سال گذشته، این میزان کاهش چشمگیری یافته است.

به همین ترتیب، حجم منابع متعارف برنامه‌ریزی شده برای توسعه در سال گذشته به ۴/۷ میلیارد بشکه کاهش یافت که نسبت به سال پیش از آن ۳۰ درصد کمتر است. همچنین، تعداد پروژه‌هایی که تصمیم نهایی برای سرمایه‌گذاری در مورد آنها گرفته شد کمترین حد از دهه ۱۹۴۰ تاکنون بوده است.

علت کاهش شدید فعالیت در بخش منابع متعارف نفتی، پایین آمدن میزان سرمایه‌گذاری در پی سقوط قیمت نفت بوده است. این امر نگرانی مضاعفی را برای امنیت انرژی جهانی در زمانی ایجاد می‌کند که خطرات ژئوپلیتیکی در برخی کشورهای تولیدکننده عمده، مانند ونزوئلا، بالا گرفته است.

کاهش فعالیت‌ها در بخش منابع متعارف نفتی در حالی است که صنعت نفت شیل (منابع نامتعارف نفت) در آمریکا رونق یافته است. سرمایه‌گذاری در صنعت شیل به شدت زیاد شده و در پی کاهش هزینه‌ها از سال ۲۰۱۴ تولید تا ۵۰ درصد، افزایش یافته است. این رشد در تولید نفت شیل در آمریکا یک عامل اساسی در کاهش فعالیت در بخش منابع متعارف نفت بوده است.

1. IEA. (27 Apr 2017). "Global oil discoveries and new projects fell to historic lows in 2016", Retrieved from <https://www.iea.org/newsroom/news/2017/april/global-oil-discoveries-and-new-projects-fell-to-historic-lows-in-2016.html>

از کل تولید ۸۵ میلیون بشکه در روز نفت جهان، ۶۹ میلیون بشکه در روز از منابع متعارف نفتی و روزانه ۶/۵ میلیون بشکه نیز از تولید مایعات شیل در آمریکا و بقیه نیز از دیگر مایعات گازی و منابع نامتعارف شامل شن‌های نفتی و نفت سنگین به دست می‌آید. با در نظر گرفتن پیش‌بینی افزایش سالیانه ۱/۲ میلیون بشکه در روز تقاضای جهانی در پنج سال آینده، آژانس بین‌المللی انرژی مکرراً هشدار می‌دهد که ادامه روند کاهش سرمایه‌گذاری می‌تواند به محدود شدن عرضه بیانجامد.

پیش‌بینی می‌شود سرمایه‌گذاری در بخش اکتشاف، سومین سال متوالی در سال ۲۰۱۷ نیز به کمتر از نصف میزان انجام شده در سال ۲۰۱۴ برسد که به نوبه خود به کاهش اکتشافات منجر خواهد شد.

به گفته فاتح بیرویل، مدیرعامل آژانس بین‌المللی انرژی، شواهد حاکی از آن است که بازار نفت از یکسو با کاهش تاریخی فعالیت در بخش منابع متعارف و ازسوی دیگر با افزایش قابل توجه تولید نفت شیل در آمریکا روبرو است. در این شرایط پرسش این است که تا چه زمانی افزایش عرضه نفت شیل می‌تواند سرعت کم رشد در بخش‌های دیگر نفت را جبران کند.

هزینه‌ها در صنعت شیل آمریکا تا حدی پایین آمده است که در بسیاری از موارد قابل رقابت با پروژه‌های متعارف نفتی شده است. برای مثال، قیمت سربسر در حوزه نفتی تگزاس هم‌اکنون حدود ۴۵-۴۰ دلار در هر بشکه است.

پیش‌بینی می‌شود تولید مایعات از شیل آمریکا تا سال ۲۰۲۲ تا ۲/۳ میلیون بشکه در روز بر مبنای قیمت‌های کنونی بالا رود و اگر قیمت‌ها بالاتر رود تولید نیز افزایش یابد.

بخش فراساحلی، که حدود یک‌سوم تولید را شامل می‌شود و نقش مهمی در عرضه جهانی نفت ایفا می‌کند، به‌شدت در اثر کاهش فعالیت متحمل خسارت شده است. در سال ۲۰۱۶، فقط ۳۱ درصد منابع متعارف برنامه‌ریزی شده فراساحلی بود که در مقایسه با متوسط ۴۰ درصد بین سال‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۱۵ کاهش یافته است. در نمودار ذیل روند تغییرات اکتشافات نفتی جهان طی سال‌های مختلف ارائه شده است.

نمودار ۱. روند تغییرات اکتشافات نفتی جهان

(میلیارد بشکه)

مأخذ: آژانس بین‌المللی انرژی.

برای مثال، سرمایه‌گذاری نفتی در دریای شمال طی سال ۲۰۱۶ به کمتر از ۲۵ میلیارد دلار کاهش یافت که تقریباً نصف سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۱۴ بود. این میزان سرمایه‌گذاری

نزدیک به سرمایه‌گذاری انجام شده در پروژه‌های بادی فراساحلی در دریای شمال است که در همین بازه زمانی دو برابر شده و به ۲۰ میلیارد دلار رسیده است.

منابع و مأخذ

۱. وزارت نفت، مدیریت کل اوپک و روابط با مجامع انرژی، نشریه هفتگی تحولات بازار نفت و گاز، شماره ۳۰۲، برگرفته از تارنمای <http://opec.mop.ir>.
۲. خبرگزاری شانا، دوشنبه ۴ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶.
۳. خبرگزاری مهر، شناسه خبر ۳۹۶۴۷۷۲.
4. S&P Global Platts. (19 Apr2017). "Opec hopes more non-opec producers will help manage market: Barkindo. Retrieved from <http://www.platts.com>.
5. Dichristopher, T. (13 Mar 2017). "Us shale drills set to raise oil output by 109,000 barrells a day in April", Retrieved from www.abc.com.
6. MEES. (14 Apr 2017). "Oman, Kuwait sign multi- billion refinery deal", Retrieved from www.mees.com
7. IEA. (27 Apr2017). "Global oil discoveries and new projects fell to historic lows in 2016", Retrieved from <https://www.iea.org/newsroom/news/2017/april/global-oil-discoveries-and-new-projects-fell-to-historic-lows-in-2016.html>.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۳۸۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه تحولات انرژی (۸) دوره دهم

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه کننده: زهرا جعفری

مدیر مطالعه: فریدون اسعدی

ناظران علمی: حسین افشین، مهدی فقیهی

متقاضی: کمیسیون انرژی

واژه‌های کلیدی:

۱. اوپک

۲. غیراوپک

۳. اکتشاف

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۳/۱